

[Startpagina](#) > ... > [Familierecht En Erfenissen](#) > [Echtscheiding En Scheiding Van Tafel En Bed](#) > [Scotland](#)

Echtscheiding en scheiding van tafel en bed

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Schotland

1 Wat zijn de voorwaarden voor een echtscheiding?

In Schotland wordt de echtscheiding door de rechter uitgesproken. De rechter kan dat alleen doen als het volgende is vastgesteld:

- het huwelijk is onherstelbaar ontwracht, of
- na de huwelijksvoltrekking is op grond van de *Gender Recognition Act 2004* aan een van de huwelijkspartners een voorlopige verklaring betreffende erkenning van genderidentiteit (*Gender Recognition Certificate*) afgegeven.

De onherstelbare ontwracting van het huwelijk kan op basis van een van de onder 2 vermelde gronden worden vastgesteld.

2 Welke echtscheidingsgronden bestaan er?

Zie het antwoord op vraag 1. De onherstelbare ontwracting van het huwelijk kan op basis van de volgende gronden worden vastgesteld:

- overspel van de verweerder;
- onredelijk gedrag van de verweerder;
- de partijen hebben een jaar niet samengewoond en de andere echtgenoot stemt in met het echtscheidingsverzoek;
- de partijen hebben twee jaar niet samengewoond.

In het geval van de laatste twee gronden is in bepaalde gevallen een vereenvoudigde procedure beschikbaar.

3 Wat zijn de juridische gevolgen van een echtscheiding als het gaat om:

3.1 de persoonlijke relatie tussen de echtgenoten (bijvoorbeeld de achternaam)?

De wet bevat geen bijzondere bepalingen inzake de persoonlijke betrekkingen tussen gewezen echtgenoten. Beide echtgenoten mogen tijdens het huwelijk hun eigen familienaam blijven voeren. Evenzo mogen ze na de echtscheiding de familienaam van de gewezen echtgenoot blijven voeren.

3.2 de verdeling van het vermogen van de echtgenoten?

De verdeling van het huwelijksvermogen is geregeld in de *Family Law (Scotland) Act 1985* (wet op het familierecht). Over het algemeen omvat het huwelijksvermogen alle vermogensbestanddelen die de echtgenoten tijdens het huwelijk hebben verworven, alsook onroerend goed dat vóór het huwelijk is verworven voor gebruik als echtelijke woning of meubilair voor die woning. Onder het huwelijksvermogen vallen geen andere vermogensbestanddelen die vóór het huwelijk zijn verworven, noch vermogensbestanddelen die door

een van de echtgenoten zijn verworven nadat de echtgenoten niet meer samenwoonden of vermogensbestanddelen die tijdens het huwelijk door een derde zijn geschonken of door erfenis zijn verkregen.

Elke huwelijkspartner kan de rechter om een beschikking op grond van genoemde wet verzoeken. Zo kan de rechter een beschikking geven tot betaling van een eenmalig bedrag of een periodieke toelage, een beschikking tot eigendomsovergang, een beschikking betreffende pensioengelden en pensioencompensatie en andere beschikkingen op tussenvordering.

Bij het geven van de beschikking hanteert de rechter de volgende uitgangspunten:

- de nettowaarde van het huwelijksvermogen moet eerlijk worden verdeeld;
- er moet rekening worden gehouden met economische baten die voor de ene partij uit de bijdragen van de andere partij zijn voortgekomen, en met economische schade die een van de partijen in het belang van de andere partij of het gezin heeft geleden. De bijdragen kunnen zowel van geldelijke als niet-geldelijke aard zijn en omvatten in het laatste geval met name de zorg voor het huishouden en het gezin;
- de economische lasten van de zorg voor kinderen uit het huwelijk jonger dan zestien jaar moeten eerlijk over de partijen worden verdeeld;
- voor een partij die tijdens het huwelijk financieel afhankelijk is geweest van de andere partij moet een financiële regeling worden getroffen die hem of haar in staat stelt zich aan de nieuwe financiële situatie aan te passen. Deze regeling kan maximaal drie jaar duren;
- wanneer een van de partijen door de echtscheiding waarschijnlijk in ernstige financiële moeilijkheden zal komen, moet ter voorkoming hiervan voor hem of haar een redelijke voorziening met een redelijke tijdsduur worden getroffen.

3.3 de minderjarige kinderen uit het huwelijk?

Zoals vermeld in het antwoord op vraag 3.2, moeten de economische lasten van de zorg voor de kinderen uit het huwelijk gelijkmatig worden verdeeld. Zie het EJN-informatieblad voor [Schotland over ouderlijke verantwoordelijkheid](#).

3.4 de verplichting om alimentatie te betalen aan de andere echtgenoot?

Zie het EJN-informatieblad voor [Schotland over alimentatievorderingen](#).

4 Wat betekent "scheiding van tafel en bed" in de praktijk?

In Schotland kan de rechter op grond van de *Divorce (Scotland) act 1976* een scheiding van tafel en bed uitspreken (*judicial separation*). Dit is een alternatief voor echtgenoten die geen echtscheiding willen, maar ook niet meer willen samenwonen. De echtgenoten zijn dan nog steeds gehuwd en moeten elkaar nog steeds onderhouden, wat betekent dat ze elkaar nog steeds, net als elk ander echtpaar, financieel moeten ondersteunen.

5 Wat zijn de gronden voor een "scheiding van tafel en bed"?

De gronden voor scheiding van tafel en bed zijn dezelfde als voor echtscheiding (zie het antwoord op vraag 1).

6 Wat zijn de juridische gevolgen van een "scheiding van tafel en bed"?

Zie het antwoord op vraag 4. Een scheiding van tafel en bed vormt geen beletsel voor het aanvragen van een echtscheiding.

7 Wat betekent "nietigverklaring van het huwelijk" in het huwelijk in de praktijk?

Hoewel "*marriage annulment*" (nietigverklaring) in Schotland geen erkende juridische term is, kan elke belanghebbende in het geval dat een Schots huwelijk nietig is, de rechter om een *declarator of nullity* (declaratoir van nietigheid) verzoeken. Een declaratoir van nietigheid houdt in dat het huwelijk wordt geacht

nooit te hebben bestaan. Een huwelijk is in de volgende gevallen nietig:

- een van de partijen was op het moment van de huwelijksvoltrekking jonger dan zestien jaar;
- de partijen zijn te nauw verwant: in bijlage 1 van de *Marriage Act (Scotland) Act 1977* staan de verboden graden van bloedverwantschap;
- ten minste één van de partijen was op het moment van de huwelijksvoltrekking al gehuwd;
- ten minste één van de partijen was op het moment van de huwelijksvoltrekking wilsonbekwaam;
- een van de partijen heeft onder dwang of bij vergissing met het huwelijk ingestemd.

Een vernietigbaar huwelijk is geldig totdat een van de echtgenoten om een declaratoir van nietigheid verzoekt. Een huwelijk is alleen vernietigbaar wanneer een van de echtgenoten op het moment van de huwelijksvoltrekking aan een ongeneeslijke vorm van impotentie lijdt.

8 Wat zijn de gronden voor nietigverklaring van het huwelijk?

Wanneer een huwelijk nietig is, kan elke belanghebbende de rechter om een declaratoir van nietigheid verzoeken. In het geval van een vernietigbaar huwelijk kan alleen een van de echtgenoten dat doen. Meer informatie over nietige en vernietigbare huwelijken: zie het antwoord op vraag 7.

9 Wat zijn de juridische gevolgen van de nietigverklaring van het huwelijk?

Een nietig huwelijk wordt geacht nooit te hebben bestaan. Een declaratoir van nietigheid is dan ook feitelijk niet nodig. Wanneer de rechter een declaratoir van nietigheid geeft, kan hij ook de financiële aspecten regelen. Ook een vernietigbaar huwelijk wordt geacht nooit te hebben bestaan als de rechter een declaratoir van nietigheid geeft.

10 Bestaan er alternatieve mogelijkheden om problemen die samenhangen met een echtscheiding op te lossen, zonder dat de rechter wordt ingeschakeld?

[Relationships Scotland](#), een door de Schotse overheid gesubsidieerde vrijwilligersorganisatie, bemiddelt via een netwerk van lokale bureaus tussen echtgenoten die besloten hebben om (van tafel en bed) te scheiden. Het betreft een vrijwillige procedure die echtparen kan helpen om een gezamenlijke oplossing te vinden voor praktische problemen. Echtparen en andere personen die relatieproblemen hebben, kunnen ook relatieadvies vragen. Door gezinnen passend advies te geven en de juiste ondersteuning te bieden, kan worden voorkomen dat problemen escaleren en men naar de rechter stapt.

Voor gezinsbemiddeling kunt u ook terecht bij: [Comprehensive Accredited Lawyer Mediators](#).

Andere alternatieven zijn onder meer *collaborative law* en arbitrage: [Flags Scotland](#)

Het is mogelijk om bij de [Registers of Scotland](#) in de *Books of Council and Session* een wettelijk verbindende onderhandse overeenkomst te laten inschrijven.

De [Schotse overheid](#) publiceert de *Parenting Agreement for Scotland*. Dit is een 'handleiding' voor scheidende ouders die ze helpt om onderling tot overeenstemming te komen over wat na het beëindigen van de huwelijksrelatie het beste is voor hun kinderen.

11 Waar moet het verzoek tot echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk worden ingediend? Aan welke formaliteiten moet worden voldaan en welke documenten moeten bij het verzoek worden gevoegd?

Echtscheiding/Scheiding van tafel en bed

i. Een verzoek om echtscheiding of scheiding van tafel en bed moet worden ingediend bij het *Court of Session* in

Edinburgh of een van de plaatselijke *Sheriff Courts*. Op de website van de [Scottish Courts and Tribunals Service](#) staat een kaart met de locaties van deze gerechten en een lijst met adressen en contactgegevens.

ii. Bij welk gerecht het verzoek wordt ingediend, is een kwestie van persoonlijke voorkeur. Om het verzoek bij het *Court of Session* te kunnen indienen, moet de Schotse rechter bevoegd zijn. Om het verzoek bij een van de *Sheriff Courts* te kunnen indienen, moet de rechter van het sherifffdom (rechtsgebied van een *Sheriff Court*) waarin dat gerecht is gevestigd, bevoegd zijn. Welke rechter bevoegd is, wordt bepaald op grond van de verblijf- of woonplaats. Een partij heeft haar woonplaats in een bepaalde plaats in Schotland als zij die plaats als haar thuis beschouwt en verwacht daar voor de voorzienbare toekomst haar vaste verblijfplaats te zullen hebben.

iii. Schotland kent twee typen procedures voor het aanvragen van een echtscheiding.

iv. Wanneer als echtscheidingsgrond wordt aangevoerd dat de echtgenoten een jaar niet hebben samengewoond en de andere echtgenoot met het verzoek instemt, of dat de echtgenoten twee jaar niet hebben samengewoond, in welk geval geen toestemming van de andere echtgenoot is vereist, kan gebruik worden gemaakt van de vereenvoudigde procedure. De vereenvoudigde procedure is alleen beschikbaar wanneer

- geen andere procedures aanhangig zijn waardoor het huwelijk kan worden beëindigd;
- er geen kinderen uit het huwelijk zijn die jonger zijn dan zestien jaar;
- geen van de echtgenoten een alimentatieverzoek heeft ingediend, en
- geen van de echtgenoten aan een geestelijke stoornis lijdt.

v. Een echtscheidingsverzoek volgens de vereenvoudigde procedure wordt over het algemeen zonder de hulp van een advocaat ingediend. Een echtscheiding volgens deze procedure wordt daarom ook wel een 'doe-het-zelf-scheiding' genoemd. Voor verzoekformulieren en een toelichting kunt u terecht op de website van de [Scottish Courts and Tribunals Service](#)

vi. Bij de gewone procedure moet het verzoek om echtscheiding of scheiding van tafel in de vorm van een *summons* (dagvaarding) bij het *Court of Session* of via een *initial writ* (bevelschrift) bij het *Sheriff Court* worden ingediend. Elk gerecht bepaalt zelf de vormvoorschriften waaraan een dergelijk verzoek moet voldoen. Zie "Rules and Practice" op de website van de [Scottish Courts and Tribunals Service](#) Hoofdstuk 49 van de *Rules* van het *Court of Session* en hoofdstuk 33 van de *Ordinary Cause Rules* van het *Sheriff Court* hebben betrekking op familiezaken.

Nietigverklaring

vii. Een verzoek om een declaratoir van nietigheid moet bij het *Court of Session* in Edinburgh worden ingediend.

Formaliteiten en documentatie

viii. Bij elk gerecht moet u voor het inleidende verzoekschrift een vergoeding betalen. Mogelijk moet u dat ook in latere fasen van de procedure doen. Als u rechtsbijstand of een uitkering ontvangt, komt u mogelijk in aanmerking voor vrijstelling van deze vergoedingen. Een vrijstellingsformulier kunt u downloaden van de website van de [Scottish Courts and Tribunals Service](#), vanaf de pagina over echtscheiding.

ix. Samen met een verzoek om echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring moet u ook de huwelijksakte overleggen.

12 Kan ik in aanmerking komen voor rechtsbijstand om de kosten van de procedure te dekken?

Wanneer u aan de wettelijk voorgeschreven financiële criteria voldoet, komt u in aanmerking voor advies en bijstand. Daarnaast komt u bij een echtscheidingszaak die volgens de gewone procedure wordt gevoerd, eventueel ook in aanmerking voor *Civil Legal Aid* (rechtsbijstand in civielrechtelijke zaken). U moet dan voldoen aan de criteria van de drie in de wet voorgeschreven gebruikelijke onderzoeken naar de financiële draagkracht, de redelijkheid en de kans van slagen van het echtscheidingsverzoek. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de [Scottish Legal Aid Board \(SLAB\)](#).

13 Kan beroep worden ingesteld tegen een beslissing over de echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk?

- i. Tegen een door het *Sheriff Court* in een vereenvoudigde procedure uitgesproken echtscheiding kan per brief beroep worden aangetekend binnen veertien dagen na de datum van de uitspraak.
- ii. Een door het *Court of Session* in een vereenvoudigde procedure uitgesproken echtscheiding is niet vatbaar voor beroep. Voor het beëindigen van de rechtskracht en rechtsgevolgen van die uitspraak moet bij hetzelfde gerecht een vordering tot reductie (*action of reduction*) worden ingesteld.
- iii. Tegen een door het *Sheriff Court* in een gewone procedure uitgesproken echtscheiding of een beschikking tot scheiding van tafel en bed kan per brief beroep worden aangetekend binnen veertien dagen na de datum van de uitspraak. Tegen een door het *Court of Session* uitgesproken echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk kan beroep worden aangetekend binnen eenentwintig dagen na de datum van de uitspraak.

14 Wat moet ik doen om een door een rechtbank in een andere lidstaat gewezen beslissing over echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk in deze lidstaat te laten erkennen?

De erkenning van echtscheidingen, scheidingen van tafel en bed en nietigverklaringen valt in de regel onder Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 ("verordening Brussel II bis"). Artikel 21 van die verordening bevat de basisbepalingen inzake erkenning.

- i. In een andere lidstaat gegeven rechterlijke beslissingen moeten in andere lidstaten zonder bijzondere procedure worden erkend.
- ii. Meer in het bijzonder geldt dat, onverminderd het bepaalde in lid 3, geen bijzondere procedure is vereist om de akten van de burgerlijke stand van een lidstaat aan te passen overeenkomstig een in een andere lidstaat gegeven beslissing houdende echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van een huwelijk waartegen volgens de wet van die lidstaat geen rechtsmiddel meer openstaat.
- iii. Elke belanghebbende kan het *Court of Session* verzoeken om een beslissing houdende erkenning of niet-erkenning van een beslissing.
- iv. Indien voor een gerecht van een lidstaat de erkenning van een beslissing als incidentele vraag wordt opgeworpen, kan dat gerecht daarover uitspraak doen.

In Schotland zijn thans huwelijken mogelijk tussen personen van hetzelfde geslacht. Aangezien het niet zeker is of de verordening Brussel II bis van toepassing is op relaties tussen personen van hetzelfde geslacht, is, net als in die verordening, voorzien in de erkenning van de desbetreffende beslissingen van andere lidstaten. De betrokken regeling kan worden gevonden in de *Marriage (Same Sex Couples) (Jurisdiction and Recognition of Judgments) (Scotland) Regulations 2014* (SSI 2014 nr. 362).

Wanneer een beslissing niet op grond van de verordening Brussel II bis of soortgelijke instrumenten kan worden erkend, is deel II van de *Family Law Act 1986* van toepassing, met name artikel 46 daarvan. In dat artikel zijn de onderstaande gronden voor erkenning neergelegd.

1. De geldigheid van een door een buitenlandse rechter uitgesproken echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring wordt erkend indien
 - a. de echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring rechtskracht heeft volgens het recht van het land waar deze is verkregen, en
 - b. op de datum van de rechtsingang een van de echtgenoten
 - i. zijn gewone verblijfplaats in het betreffende land had, of

ii. zijn woonplaats in dat land had, of

iii. een onderdaan van dat land was.

2. De geldigheid van een anders dan via de rechter in het buitenland verkregen echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring wordt erkend indien

a. de echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring rechtskracht heeft volgens het recht van het land waar deze is verkregen, en

b. op de datum van de echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring

i. elke huwelijkspartner zijn woonplaats in dat land had, of

ii. een van de huwelijkspartners zijn woonplaats in dat land had en de andere zijn woonplaats in een land had waar de echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring wettelijk is erkend, en

c. geen van de huwelijkspartners gedurende een aaneengesloten periode van een jaar onmiddellijk voorafgaand aan bedoelde datum zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk had.

15 Tot welk gerecht moet ik mij wenden om bezwaar te maken tegen de erkenning van een door een rechtbank in een andere lidstaat gewezen beslissing over echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk? Welke procedure is in dit geval van toepassing?

De erkenning van echtscheidingen, scheidingen van tafel en bed en nietigverklaringen valt in de regel onder Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 ("verordening Brussel II bis") (zie het antwoord op vraag 14).

Een verzoek om erkenning of niet-erkenning moet bij het *Court of Session* dan wel het *Sheriff Court* worden ingediend.

16 Wat is het toepasselijk recht in een echtscheidingsproces tussen echtgenoten die niet in deze lidstaat wonen of een verschillende nationaliteit hebben?

Wanneer de Schotse rechter beslist dat hij bevoegd is, past hij in de regel Schots recht toe.

Links

[Scottish Courts and Tribunals Service](#)

[Scottish Legal Aid Board](#)

[Scottish Government](#)

Deze webpagina maakt deel uit van de website [Uw Europa](#).

Al uw [feedback](#) over de verstrekte informatie is welkom.

Laatste update: 02/05/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt

vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.